

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:
 в Австрії:
 на цілий рік 20 кор.
 на пів року 10 кор.
 на чверть року 5 кор.
 на місяць 170 кор.
 За границею:
 на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня врім неділь і руских свят 5½ год. пополудни.
 Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. «А. Домбровського (Хорунцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гансмана.
 Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Князь Григорій Волконський про сучасне положенє Росії.

(Дальше).

Земский Собор і конституція в Росії.

Наведені кн. Волконським події доволі вказують, на скільки Росія була близька конституції. Певно, що пляч покликана земских депутатів в 1881. р. ще не є конституція. Льоріс-Меліков сам говорив в кружку знакомих: «коли по моїй смерті будуть говорити, що я працював над конституцією — не вірте тому»; але се відомо, що Александер II. висловив ся про підготовлюване покликанє земців яко про скликанє Etats-général; в тім часі для нікого не було се тайною, що дальший правильний розвиток земскої реформи з 1867. р. є неминуча дорога до конституції. Верховна власть в особі наслідника, Олександра III., гляділа на підготовлювані почини яко на реформу, що мала метою обмеженє самовласти т. є. признанє конституційної управи і се ясно було висловлено в письмі Олександра III. до в. кн. Володимира Александровича, напечатанім також в брошурі „Конституція гр. Льоріс-Мелікова“.

Тимчасом самодержавіє, від якого три царі думали відказатися (цар Олександр II. в 1881. р. таки зовсім відказав ся), знов підносить ся до значіння державної догми, а перед догмою, як відомо, все має мовчати. Догма може «розвивати ся», але доторкувати ся єї суті не можна, а на суті сеї догми виросла російська державна управа і доторкувати ся сеї управи стало неможливо, не доторкуючи ся вихідної точки. І нічого не може бути сумнішого, при тім сьмішнішого, як коли правительстві від часу до часу досягає для форми думки «свідущих людей» або земства, котрим поручає висловити ся про сі питання, не доторкуючи ся їх суті, як н. пр. в нинішних сільсько-господарских комітетах! Подібні наради з великою обережністю і з замовчуванєм означених точок, давно треба би залишити, они викликають лише невдоволенє. Бюрократи російські, каже кн. Волконський, повозять ся з тим суспільним елементом, тай кинуть єго, не забувши покарати тих свідущих людей, що показали ся занадто свідущими, позаяк ідеал нинішньої управи є — управляти серед гробового мовчаня населеня.

Очевидно, що невдоволенє правительством буде продовжати ся доти, поки в Росії не появиться ся державний устрій, в яким би без перепопи проявила ся державна свідомість нації і з підмогою котрого би нація могла до певного ступня мати участь в управі, контролюючи діяльність правительства т. є. правительственну програму і справозданє о виконаню сеї програми. Історія народів давно виказала, що одинокою такою установою являє ся парламент, котрий сам підчиняє сему правовому порядку, якому присягав сам монарх. Для здійсненя реформ виконною

властю потрібне нове законодавство, але самого законодавства ще за мало: виконанє закона забезпечує ся, крім згоди горожан, силою т. є. війском і поліцією, на яких опирає ся правительство для приверненя нарушеного закона. Установа, в чиїх руках находить ся ся приневолюча сила, являє ся фактичним господарем в державі.

В конституційній державі військо є також в руках правительства, але парламент може змінити законотатним способом функції правительства і він може контролювати правительство.

В чиїх же руках є та сила в самодержавній монархії? В руках правительства підчиненого цареві. Таким способом если сам монарх покаже ся чоловіком сильної волі, самодержавє оберне ся в самоволю монарха, здержувану лише моральними прикметами, патріотизмом або страхом вивести підданих з терпеливости. Коли монарх слабої волі, самодержавє оберне ся в олігархію чиновників, нічим непогамовану. Очевидно, що ні один з названих принципів, ні монарх, ні бюрократія, не можуть опезнечити законом відомого habeas corpus кождому горожанинови, ні звісного правового порядку взагалі, позаяк нарушенє закона ними самими є нормальним явищем.

Вся суть конституції є в тім, що приневолюча власть переходить у власть законотатного тіла, котре на рівні з монархом і правительством добровільно підчиняє ся правовим принципам, які забезпечують державі могінний розвиток єї духовних і материяльних сил. Можна змінити терміни парламент, конституція; представлений образ управи може прийняти форму відповіднійшу російському житю; але суть реформи буде у се в тім, що монарх і правительство добровільно уступлять в користь виборних з народу сущні часті своїх прерогатив: законотатну санкцію і контролю правительства; і сему новими чиновникови національного державного житя, т. є. парламентови буде лишено установити сей законний лад, на піддержку котрого буде ужита приневолюча сила, якою орудує держава.

Сі уступки є неминучими поруками горожанської свободи.

(Дальше буде).

Процес о шпіонажу.

(Допись з Відня).

(Конець).

Що-до самої річі, признав Вергун тільки виключно редакційні зносини з обжалованим шпіоном Оссолінським, що Осс. занитував о адресу ген. Кірєєва та він єї обжалованому подав, що одержав від Осс. тільки ті три листи, які вже при своїм першім переслуханю у слідстві предложив судови.

Ті три листи, з яких один містив рукопис

статі для «Слав. Века», подали ми поперед у цілій основі.

Др. Дістлер: „О злочині, що становить предмет сего процесу, Вам — як кажете — нічого незвісно. Обжалований оправдує ся, що діяв не в інтересі Росії, а тільки з австрійского патріотизму. А прецінь в артикулах писаних для Вас, він зовсім не зраджує сьмінаті для Австрії, противно славословить по кругарски положенє Поляків в Росії та намагає ся вмовити в них, що в Росії мають они ще більше національних свобод чим в Галичині, що з рук російского правительства спадають на них тільки самі добродійства, та що зовсім неоправдані суть наріканя Поляків на «russische Knute»...

Тут як-раз перервав дру Дістлерови Вергун, чуючи немов, що єго шіурядовий дипломатичний характер московского дятеля велить єму запротестувати проти того, аби австрійский урядник посьмів клеймити прилюдно урядовий російский кнут.

Після єго погляду, який поділяв також і сотрудник Оссолінський, сю московску нагайку і гнет треба як-раз уважати «добродзєйством укрудченя сваволі вимяни мисль»...

Тому то і Вергун, перебиваючи скоро Дістлерови, застеріг ся: «So genau hat der Oss. nicht geschrieben» і усьміхнув ся «улибкой» неофіційного дипломата.

— Aber doch der Sinn seiner Artikel war nämlich der, dass der russische Absolutismus mit der Knute für die Polen eine Wohltat ist! — прибавив таки др. Дістлер, опираючи ся на дословним тексті артикулів Оссола, печатаних в «Слав. Веку» або призначених для него.

Вергун не міг сему перечити.

Др. Дістлер: Оссолінський каже нам, що зі своєї публіцистичної діяльності в «Слав. Веку» міг числити на світлу будуччину в Росії, і тим виправдує свої мрії о тій будучности і о «люкеусі», яким бажає окружати свою любку. Ви, будучи редактором того журналу, можете сказати, чи при журналістиці міг він на те числити?

Вергун: Зовсім ні!

Др. Клеборн: А чи платили Ви Оссолінському за єго артикули для «Слав. Века»?

Вергун (скоро): Нічого не платив. Я послав єму тільки по пять примірників «Слав. Века». (Іронічний сьміх серед присутних).

Замітити тут годить ся, що сам гаспадин шеф-редактор, якому Оссолінський писав за дурно, зготовив собі «Славянским Веком» дуже світлу екзистенцію, бо і не диво, кожда рука, собі крива...

Др. Клеборн: Отже по Вашій гадці Оссолінський яко журналіст на якусь світлу будучність в Росії рішучо числити не міг?

Вергун: Ні!

Др. Клеборн: А для Вас писав зовсім без ніякої заплати?

Вергун, що нельовально відхрестив ся цілком свого сотрудника:

— Даром; nur der Idee zuliebe.

Сей послідний висказ свідка визвав знов іронічну усьмішку присутних, бо із справдженого стану річній виходило тепер зовсім напевно, що Оссолінський міг числити на світлу будуччину в Росії і на люкеус тільки хіба зі шпіонського «шведсьбюрства», як се вказував акт

обжалованя і ясно виказало ціле доказове по-
ступоване.

Свідка Вергуна відпущено, а характери-
стичним було ще й те, що сей шеф-редактор
для якого сердега Оссолинський вислугував ся
зовсім даром — може для протекції в Росії —
своїм чималим публіцистичним талантом, той
гаспадин-шеф, що велів Осс. працювати для се-
бе »der Idee zuliebe« — не хотів цілком даром
ставати для свого сотрудника свідком при роз-
праві. Противно відхрестивши ся зовсім свого
сотрудника, вже не »der Idee zuliebe« полквіду-
вав він собі в судовій канцелярії як слід свою
»Zeugengebühr« і »Reisekosten«, припадаючи для
джентльмена.

Дальше відчитано письмо краєвої Дирекції
скарбу у Львові. Із него виходить, що дисциплі-
нарка за урядові »неправділовосці« покінчить
ся усуненням Оссолинського зі служби. В часі су-
спензії вів Оссолинський вельми гуляще життя,
запивав ся по нічних каварнях, а не могучи раз
заплатити, заставив був по піячки у кельнера
свій годинник; родину свою занедбав цілковито;
з другого боку удержував численні любовні зно-
сини, при чім вів формальну реєстратуру своїх
романів. На пенсію его (115 К місячно) в часі
суспензії вийшло дванадцять судових ексекцій.
При тій цілій розтраті прогайнував він також віно
своєї жінки в квоті 34 тисячів К.

Відтак прочитано протокол свідка Ізраєля
Штокмана з Чорткова, що подав подробиці, до-
тикаючи побуту Оссолинського в Чорткові та его
зносин з фель веблом Коржинським, підозрі-
лим о крадіж інструкції в кадрі 95-го полка пі-
хоти. Свідок бачив частійше Оссолинського з
названим рахунковим підфіціром. Оссолинський
носив в Чорткові циліндер, чим звертав тим
більше на себе увагу.

При конфронтації пізнав свідок в Оссо-
линським того самого »циліндрового« панка, яко-
го часто видав з Коржинським на чортківським
гостинці, що веде від двірця залізниць.

Письмо ц. к. міністерства залізниць ствер-
дило, що брат Оссолинського Артур, начальник
стації в Чорткові, дістав був також урядово пе-
чатаний примірник залізничної інструкції на слу-
чай мобілізації.

Вкінці капітан генерального штабу, відпо-
ручений за звавця в тій справі, висказав свій
осуд, що того рода інструкції є зовсім тайні,
що видає ся їх начальникам стацій в дуже до-
вірній дорозі, що ті відвічають лично за зра-
ду тайни, але при цілім — хоч як утаємні —
дїловодстві зрада тої тайни не є виключена. По-
дібні інструкції знаходять ся на всяких стаціях
залізниць, а зрада таких дуже важних тайн, об-
числених на случай мобілізації являє ся вели-

кою небезпекою для держави і могла би в да-
нім случаю привести цілковиту неудачу военно-
го походу, ба і необчислими шкоди і втрати для
монархії.

По сім осуді звавця заквив предсідник до-
казове поступоване.

Опісля промовив прокуратор, що дуже вл-
учно схарактеризував всі фази життя обжаловано-
ваного, як Осс., талановитий, висше освітлений
чоловік, з достатної родини, визначний урядник
державний — своєю легкодупністю, розтра-
тністю, гульнею і неморальністю стає бан-
кротом-десператом. Урядове спроневерєне приво-
дить на него суспензію, а моральна і матери-
альна руйна зрела єго на шлях злочина. Гадка
паврусизма, в якій напрямі він писав для Вер-
гуна, привела єго на помисл закиненої єму
ініонажі в хосен Росії. Дальші знамениті ви-
води д-ра Клеборна обертали ся в межах тих
обставин, які я точно визначував, подаючи звіт
доказового поступованя, а юридично підпер
прокуратор з незвичайною умілістю обжаловане в
напрямі закиненого Оссолинському злочина.

І тому по зовсім незамітній обороні д-ра
Дунецкого, який під правничим зглядом прямо
баламутив, видав трибунал після недовгої обра-
ди звисний засуд Оссолинського по мисли акту
обжалованя

Читайте і розванте!

»Товариство педагогічне« у Львові удержу-
вало сего року бурсу для бідних учеників в ч. 104.
Всі мали добрий поступ а межі ними 20 від-
значючих. Хотілибсьмо і більше учеників у-
держувати, так не можемо, бо Ви нас не спома-
гаєте. В нашій бурсі платили від 12 — 20 корон
місячно; сїм було за дармо. Бралисьмо таку ма-
лу плату, в надії, що буде поміч від Вас.

Сего року наміряємо розширити бурсу на
150 учеників. На Мазурах польські ксьондзи і гро-
мади удержують бідних учеників збираєм дат-
ків в натураліях, в громадах. Тому мазурських
дїтей ходить до висших шкіл 10.000, а у нас ле-
дво 100. Нарікати уміємо, але робити дасть Бог.
Руска історія від князів почавши указує на
бурси, піддержку бідних учеників, сю природну
продукцію інтелігенції з народу. Но дармо. Ми
єї не розуміємо. Як суть які бурси, то ними опи-
кують ся хіба одиниці. Загал народу дасть на
хрестини, на весіля, на празники, але на бурсу,
щоб хлопска дитина училась, щоб бідному очи
отворились, щоб єму легше жилось — щоб не
чужі, але свої хліб їли, на що? Най гине — про-
падає як я.

Родимці! Темнота залягла нашу землю а
перед нами пропасть. Ратуймо ся! Шлім діти до
школи, свої і чужі! Біднійших ратуймо, спома-
гаймо! Завяжуймо комітети по громадах! Збирай-
мо датки в натураліях і фірами відвозім до
бурси! Збирають Поляки на Вжесню і Грунвальд,
то нам ніхто не може закарвати збирати на бур-
си на діти наші.

До Вас Высокопреп. і Всч. Огці кличемо і
просимо: Допоможіть нам! Збираєм складок на
бурси се дїло милосердя. Для Вас ту перше
місце, ба і обовязок. Кілька теплих Ваших слів
і примір, — може тисячі бідної молодіжки запрова-
дити до висших шкіл і дати їм ударжане. Най
не ідуть рускі діти в наймити панам і жидам
але до шкіл! Діти народу руского, народу Вашо-
го, випроваджені в люди, не відчужать ся від
Вас. Весь нарід буде для Вас з глибокою пошано-
ю. Не зважайте на противне слово, на невдя-
чність — робіть добро для добра самого — для
здобутя лучшої долі для народу руского — Вам
Русь заплатить.

Родимці! Просимо і закликаємо Вас. В імя
славної минувшости нашого, тепер через чужу
вину темного і бідного народу, котрому вороги
грїб копають, збираймо і даваймо на бурсу на
бідних учеників! Витворіймо свідому народну
інтелігенцію, заповняймо нею всі кутки великої
рускої землі — а тоді житє і побїда наша.

Родимці! Ради Христа, ради голодних дїтей
Ваших дайте на бурси! Просимо дуже збирати
дати і прислати на адресу: Бурса педагогічна
ул. Вірменська ч. 2.

Комітет бурси у Львові.

До сих горячих а сердечних слів хіба не
треба додавати нічого, щоби підперти шляхотні
змаганя педагогічного Товариства. Про єго діяль-
ність свідчать найвишнійше числа, в яких
замикають ся вислідї успіхів веденої ним бурси
у Львові. Найліпшою похвалою для сего вихо-
вуючого інституту є сей факт, що ВПресов. о.
Митрополит, розв'язуючи свій інститут на Вульці
(задля великого віддаленя і негодїностей в до-
глядї) пов'рив всіх своїх вихованців в числі 16
інституту педагогічного Товариства, де є запо-
рука батьківської опіки під кожним зглядом. Ред.

НОВИНИ.

— Календар. В суботу: руско-кат. Іриня;
рим-кат. Лаврентя. — В недїлю: руско-кат.
Євтиха; рим-кат. Захарій пр.

— Всіх наших довжників просимо вирівнати
рахунки, бо в противнім случаю в найближших
днях застановимо їм висилку часописи, а своїх
претенсій будемо доходити иншим способом.
— Адміністрація »Руслана«.

ЗАПИСКИ ЛІКАРЯ.

Переклала Маруся Полтавка.

Спершу такі несподівані відзиви просто
приголомшували мене: та чому ж нарешті віри-
ти? І я все більше переконував ся, що вірити
я не повинен нічому і нічого не повинен прий-
мати як ученик; усе підозрівати, все відкинути
— а опісля прийняти лише те, о дїланю чого я
переконав ся власним досвідом. Але в такім
разі на що ж цїлий многовіковий досвід лікар-
ської науки, яка його вартість?

Один молодий лікар завтав знаменитого
Сіденгама »англійського Гінократа«, які книжки
треба прочитати, щоби стати добрим лікарем.

— Читайте, друже мій, »Дон Кішота« —
відповів Сіденгам. — Се дуже гарна книга, я їй
тепер часто перечитую її.

Алеж се страшно! Се значить, — ніякої
традиції, ніяких попередних помічань; учись без
попередних даних спостерігати живе життє і ко-
ждий най починає все з початку.

З того часу пройшло більше двох віків,
медицина зробила велитний крок наперед, в мно-
гим сталась она наукою; а все таки яка яка ве-
лика область остає ся в ній, де і в теперішню
пору найліпшими учителями являють ся Сервант,
Шекспір і Толстой, які не мають ніякої звязи з
медициною.

Але коли мене раз поставлено в необхі-
дність не вірити чужому досвідом, то якже

я маю вірити і своєму власному? Припустім, що
я особистим досвідом пересвідчив ся про ці-
лючість якогось средства, але-ж як, як воно
ділає, і чому? Доки для мене певний спосіб
його дїланя, я нічим не обезпечений від того,
що й моє особисте вражінє — є лише опти-
чною обманю. Все моє попереднє природозна-
вне підготованє протестує проти такого грубо-
емпіричного способу поступованя, проти такої
блуканини на омацки, з заплющеними очима.
І я особливо сильно відчуваю цілу тяжкість та-
кого стану, коли з хаткої і рівночасно непевної
почви досвіду переходжу на тверду дорогу на-
уки: я відкриваю черевну яму, де дуже легко
може прийти ронне запалєне очеревної; але я
знаю, що робити для омивеня сього; сли я при-
ступлю до операції з вивареними інструментами,
зі старанно дезинфекціонованими руками, то за-
палєне не повинно прийти. Коли хорий тер-
пить на короткозорість, то відповідно вгнує
скло, повинно помогти йому. Вивих лікта, ко-
ли не мав ніякого утрудненя при відповідних
маніпуляціях, повинен виправитись. В усіх по-
дібних случаях доконечні попередні помічаня; і
тут крім »Дон-Кішота« треба знати і читати ще
де-що. Розумієсь, що і помилки і поступ можли-
ві і у сій області; але помилки залежати будуть
від браку підготованя в мене і недостатку до-
свіду, поступ іти буде дорогою улішненя по-
переднього, а не дорогою його відкиданя.

Будучина нашої науки блискуча й безсу-
мнівна. Те, чого она вже доняла, ясно вказує,
чим стане она в будучині: повне розуміннє
здорового й хорого організму, усіх індивідуальних

особливостей кожного з них, повне розуміннє
дїланя усіх приміюваних средств, — от що бу-
де її основою. »Коли фізіологія — каже Кьлод
Бернар — дасть все, чого ми маєм право від
неї ждати, то вона перемінить ся в медицину,
що стала теоретичною наукою; і з тої теорії
выводити муть ся, так як і в інших науках,
необходими приміненя, т. є. приміювана, пра-
ктична медицина.«

Але як ще безмежно далеко до сього!...
І мезя все частійше почала приходити на голо-
ви думка, що поки сього нема, який змісел мо-
же мати лікарська діяльність. На що ся гра
у півжмурки, на що обманюване суспільности,
яка думає, що в нас є якась »медична наука«?
Най сим займають ся гомеопати і подібні до
них мудрці, які з легким серцем, у сю безмежну
ріжнородність життєвих процесів втискають
пару догматичних формул. А для нас зїстає
лише одна задача — працювати для будичини,
стреміти, пізнати й покорити собі життє в цілій
його ширині і складових частях. А в відношеню
до теперішности можна лише повторити те, що
сказав колись-то середньовіковий арабський пись-
менник, Аверроес: »Чесний чоловік може нахо-
дити втіху в теорії лікарської штуки, але його
совість ніколи не дозволить йому брати ся до
лікарської практики, хоч які широкі будуть його
відомости.«

За сю думку хапав ся я кожний раз, коли
вже надто сумно ставало мені від тої непрогля-
дної пїтьми, в якій працювати я був зневоле-
ний через недокладність своєї науки. Я сам ро-
зумів, що думка ся нерозумна: теперішня, бе

На грошевих переказах просимо дуже читко виписувати адресу: «Адміністрація часопису Руслан».

— **Приїзд цесаря до Галичини.** З цесарем приїдуть до Галичини архикнязі Франц Фердинанд і Франц Сальватор, однак у Львові не будуть, шеф генерального штабу бар. Бек, генеральний інспектор кавалерії гр. Пар, гр. Тун, майор і офіцер прибічної гвардії, міністер війни ген. Пітрайх і радник двора др. Керцль, прибічний лікар цесаря.

На запит краевого маршалка гр. Баденього, висланий до послів, котрі з них приїдуть до Львова, аби взяти участь в депутатії до цесаря, відповіло 115 послів, що прибудуть до Львова.

— **Рускої гімназії в Станиславові!** Доносять нам, що до I класу гімназійної в Станиславові вписалося 60 (шістдесят) учеників Русинів на 245 учеників. Се число є найвимошнішим доказом докопечної потреби отворення рускої гімназії в Станиславові і нині жаден ворог Русинів не зважить ся сказати, що руска гімназія в Станиславові не буде мати учеників.

— **Міти, міти!** Зі Станислава пишуть нам: Дня 31. серпня відбули ся похорони бл. п. о. Симесна, Ткачуника, при великій здвізі клира, котрий тутешна єпархіяльна кацапія визискала для своїх задумованих цілий. Ударило всіх священиків, що б. інфірмар і фабрикант вати о. Семіоноф перед всіма деканами отримав першество при похороннім богослуженю — зараз по мітраті. Явила ся також депутация кількох міщан в Коломиї у присутного на похоронах о. Митрополита за Семіонофом, привела дяком як речником, а в асистенції д-ра Дудикевича. Присутні священики голосно осудили сю комедию, як небувалий скандал. О. Митрополит відповів, що до него обсада коломийської парохії не належить. По похоронах Капітула дала обід для о. Митрополита, каноніків, Семіонова і д-ра Дудикевича у мітрата Фацієвича. Другий обід для клира єпархіяльного відбув ся в палаті єпископській. По обіді загостив Ексцеленція до палати, де відбув церце з священиками. В сердечній розмові межі иншими стала порушена справа обсади єпископства станиславського. Ексцеленція заявив, що за 4 тижні найдалше вже буде оголошена номінація. На запитання, хто ним буде, сказати не може — але жартуючи, каже: «ану голобуйте, кого би ви хотіли?» О. Баршш відповідає: «Если се від нас залежало-б, то здав ся ми всі упанімітег жєлалибьсьмо собі о. Філіаса. На те надійшов др. Дудикевич і радник Проскурницький і з найбільшим обуренем стали підмовляти своїх одномисленників, щоби запротестували против того, заявляючи грубо притім, як «такий» Баршш сьміє в імени всіх говорити!

О. Глібовицький, декан коломийський протестує перед Митрополитом против монаха яко єпископа, бо ми не маємо довіри до монахів. На то хтось зі священиків обізвав ся: хто єго уповажив, він може говорити також тільки у власнім імени.—Вивязала ся неприємна суперечка межі духовенством таки в присутности Ексцеленції, серед якої кацапія забували ся до без-

системи, повна сумнівів наукова медицина, розумієсь, недокладна, але вона все таки є безмірно користнійшою від усіх видуманих з голови систем і грубих емпіричних узагальнень; іменно совість лікаря не дозволила-б йому гнати хорих до рук гомеопатів, пасторів Кнайпів і Кузьмичів. Але сею думкою про непридатність для життя сучасної науки я старав ся скрити і затемнити від себе другу, дуже страшну для себе думку: я все більше й більше переконував ся, що сам я особисто, цілком неспосібний до вибраного мною діла і що рішаючи віддається медицина, я не мав найменшого поняття про ті вимоги, яким повинен вдоволяти лікар.

При теперішній неточности теоретичної медицини, практична медицина може бути лише штукою, а не наукою. Треба на собі самому почути цілий тягар впливаючих з сього наслідків, щоби ясно зрозуміти, що се значать. Ту хору з аневрїзмом, про яку я оповідав, я оглянув дуже совісно, примінив до сих оглядин все, чого вимагає наука, а однак я грубо помилив ся. Колиб на моім місці був справдішній лікар, він міг би поставити правильну діагнозу: його зовсім окреме, творче помічанє вчіпило би ся за масу невловимих признаків, які мені виховзули ся, несвідомим вітхненнєм він відгадав би брак несних симптомів і відчув би те, чого не в силі пізнати. Але таким справдішним лікарем може бути лише талант, так само як лише талант може бути справдішним поетом, маларом або музиком.

(Дальше буде).

личности, вакикуючи, що они стратять пошану до реверенди, яку носять, коли Філіас має бути єпископом, та що всі грєміяльно перейдуть на православє (!). А коломийський амбасадор з вдоволенєм глєдив свою величну бороду, очима і головою апробуючи неприлично, прямо некультурне поведєне кацапіи, немов би хотів був сказати зальтерновіному о. Митрополитови: «Дістало ся свого часу Сембратовичови, дістане ся і Шептицькому, коли буде наставати на нашу пропаганду абєднєній!»

О. Семінович промовив і просив в імени клира о. Філіаса на єпископа, а коли кацапі кричали дальше против о. Філіаса — дістали відповідь, що тільки рєнегати і пізматяки можуть протестувати против такого ревниго і заслуженого подвижника католицкої Церкви і руского обряду, як о. Філіас.

Зі Станислава виїхав Ексц. Митрополит до Маняви в Богородчанщину.

— **Руский Інститут музичний у Львові,** оснований і ведений «Союзом співачких і музичних товариств» приймає від завтра с. в. б. верєснє н. ст. с. р. зголошенє учеників і учениць на науку фортепьяна, фієгармонії, всіх інструментів смячкових, співу сольового і хорального, предметів теоретичних (теорія, історія, музика, гармонія і т. д.) а також наколи зголошєт ся достаточне число учеників, на науку інструментів дугих.

Науки будуть уділювати визначні сили учительські, по можности рускі, а оплата шкільна на низші курси буде вносити річно 80 К (до 8 К. місячно) крім одноразового вписового на прибори шкільні і бібліотеку в квоті 4 К.

Урава Інститута посередничать в набуваню для учеників інструментів по цінах низших, як в склєнах того рода; за достаточною порукою набуває дорожші інструменти за готівку віддаючи їх ученикам на рати.

Подрібний прєспект враз з пляном науки і поданєм складу збору учительского оголосить ся в слїдуючїм тижні.

Устні зголошенєя приймають ся щодєнно в комнатах «Львівского Бояна» Ринок ч. 10. І пов. від 5—6. попол. в неділі і свята від 11—12. перед пол. Письменні зголошенєя просить ся висилати при долучєнню вписового на руки секретаря «Союза» п. О. Бережницького ул. Длугоша 33. І пов. — *Виділ.*

— **3 Бережан** доносять нам: В неділю дня 30. м. м. повторєно аматорську виставу «Учителя» Ів. Франка. Гра виїпла гарно, а дохід касовий вписос 40 К. Зі всіх прєдставлєнь устрєвних у нас учениками сих ферий, було до 200 К доходу, який одержала тутешна «сєлянська бурса».

— **3 Перемишлян.** Вибори до повітової ради в перемишлянськїм повіті відбудуть ся: дня 6. жовтвєя з групи сїльских громад (12 члєв); дня 8. жовтвєя з групи міст і містєчок (6 чл.); дня 9 жовтвєя з групи більшої посїлости (8 чл.).

— **Поправа гігієнічних відносин** в середних школах. Міністерство просвєти поручило завєсти в середних школах що найменше 10 минутів перерви по кожній годїні науки, а по другій годїні науки має бути довша перерва. Доси межігодинові перерви трєвали лише по 5 минут і зовсім не відповідали тїй метї, задля якої їх завєдено, себто для відсвєжієня змучєного ума. Тепєр лише остає, аби дирекції середних шкіл точно вповнили се поручєне міністерства і перєстерігали, щоби ученики не марнували тих перєрв по клєсах, але щоби справді на свободнім, свєжієм воздуху прєвели їх з хїном для свого здоровля.

— **Земля на продаж.** В Винниках коло Львова є на продаж реальности враз з господарскими будинками. Тї реальности можна набувати в цілости або в дорозї парцєляційній. Близших інформаций уділяє «Краввий Союз кредиторвий» у Львові, ринок, ч. 10.

— **Гімназійні орхєсти.** В сій справі пишуть нам з провінції: В часі мого побуту в місті Н. а нагоди запису сина до школи, стрїтив я своїх двох товаришєв з шкільної лєвки: один є педагогом з золотим ковчїром, а другий меценасом-адвокатом з великою клієнтєлею, і вже два рази ставав в ряди кандидатів на посла. Як статочні патріоти ми поступили до «Народної Торговлі» на перекуюсь і поговорити. Мимоходом скажу, що мому товаришеви педагогови як і всім гімназійним учителям вступати до «Нар. Торговлі» не заборонєно. Такий закон обовязує лише народне учительство в снєтинськїм окрузї шкільнім, де вшепольський інспектор шкільний, де вшепольський інспектор шкільний окрєжний рядить ся неначє який удільний князь польський і заборонив підчинєним собі учителям і учителькам ходити до «Народних Торговель». Можна надїятися, що сей пан інспектор небавом закаже своїм підданым муринам являти на першого в «штайрамтї» по плату. Від коли єму поручєно перевєсти вписи до I кл. нової реального школи, від тоді єму все здає ся, що став самим краєвим інспектором. Ось недавно він дав одному учительови до пізнєя, аби перєстав читати «гайдамацкого Руслана» і послухний раб обцєв покорити ся і читати виключно лише «Народну Часопись». Чи додержав слова, се бу-

де знати Ваша адміністрація. (Так. Справді покорив ся. — *Рєд.*)

Повертаю до «Торговлі», дє, як сказано, я і два мої товариші вступили на сїданє. Розповісти всі там прєговорєні справи анї не зумів-бим, анї місця на те не найшли би Ви в часописи. Се відчує лише той, що по довгих літах стрїтив ся з товаришами з шкільної лєвки, з якими вязала єго доля «перших» і недоля «двійок», що їх не щадив ніодин з профєсорів. Та мимє всіх темних плям на овидї гімназійного житя пригадали ся нам милї хвилї, коли гурток нас зберав ся «потайно» в квартирі одного з товаришєв і там вправляв ся в пробєх орхєстральних. Були се «тайні» сходиши, а знали про них не лише наші найблизші сусїди, але знала ціла околиця, всі профєсори разом з директором, однак вдали, що нічо їх се не обходить. Наша «банда»: 4 скрипки, флєт, клєрнет, віолїнчєля і вальторня, хоч як она була прємітивно зложена, могла заслужити на лєвовий вінець на першоряднім концертї. Ноти спроваджувано аж зі Львова від якогось фєльдвєбєля, інструменти були як найліпші, вправи звїрцєві, так щож, коли не було принуки-заохоти зі сторони наших настоятелїв. Орхєстра розбила ся сама від себе і до нинї нема в тїй гімназії студєнтської музики, яку втворєно вже майже по всіх гімназіях — польских. В руских гімназіях про се не дбають, хоч нинї вже закладають орхєстри навіть по сєлах при читальнях. В рускій гімназії лєдвє який-такій хор даєть ся зложити. Звичайно, музикальний і співолоубний народ; кожний най співачє і грав, як сам знає, або най свяцє, як не має голосу або якого музичного інструменту. А прєдїнь при добрій волї можна би втворити в кожній рускій гімназії побіч доброго хору свою орхєстру і смячкову і дугу, і кожний батько при вписї сина до школи вкинув би радо до пушли шістку-дві на інструменти, без огляду на те, чи єго син мав би слухати орхєстри, чи сам в нїй брати діельну участь. А в даній місцевості чєйже найшов би ся хтєсь, що вишколив би орхєстру під доглядом учителя співу, чи иншого учителя долєгованого дирекцією. Звичайно водить ся по наших гімназіях так, що прєдєд вечером в чєсть Шевченка сходят ся музикальні ученики з інструментами під пахою і прїготовляють ся на борї до акомпанїєменту хорів, почім ся «однєднєва» орхєстра розлазить ся і сєзав знова на цілий рік. Інакше було би, коли би прєвід орхєстри лєжав в руках дирекції, а інструменти були також в єї зарядї, подібно як шкільні бібліотеки. Ученики, як знаю з власного досвєду, вруть ся до орхєстри і добрий материал на аматорів-музикантів найшов би ся чи не як раз між тими старшими учениками, що нинї найбільше вганяють улицями в пополуднєвих годинах. З орхєстри були би вдоволені і учителї і ученики. Подаю сию гадку з початком шкільного року під розвагу рішаючим кругам, що в їх силї утворити при кожній рускій гімназії добре зорганізовану і вишколену орхєстру. Вкінці раджу п. інспекторови в Снєтинї не мішати ся в приватні справи підчинєних собі учителїв, бо що вільно ген. Гальгочому, не вільно п. Левандовскому.

— **В рускій гімназії у Львові,** як нам доносять, завязує ся гімназійна орхєстра, яка буде управляти як смячкові так дугі інструменти. Сій акції жєлаємо як найскоршого здійснєня і гарного розвитку. Може за приміром львівської гімназії підуть инші наші гімназії.

— **Іменованєя.** Намісник іменуєвав повітових ветеринарів: Фр. Васєвського, Войт. Цєлєнкевича (для Корєсна) і Володимєра Бєльинського старшими ветеринарами повіт. в ІХ кл. ранги, а ветеринарїйних асистентів: Мєч. Далькевича, Ів. Франкевича (для Львова), Брон. Кахнікевича (для Лієка) і Мих. Хвалибинського повітовими ветеринарами в Х кл. ранги.

— **Перєнесєня.** Намісник перєніє повітових ветеринарів: Зєн. Шидловського з Корєсна до Тарнова, Ів. Скуціньского з Городєнки до Ряшєва, Мар. Авдикєвского з Лієка до Печєніжини; — повітових ветеринарів; Михайла Охничєя з Печєніжини до Низька, Сильєв. Кручєвского з Вадєвиць до Бібрки, Льва Люблінєра з Богородчан до Долини, Йос. Фергєслїха з Низька до Вадєвиць, Франц. Дєтша з Косова до Тернополя, Теоф. Гамермана з Долини до Львова, Волод. Рудницького з Бібрки до Городєнки, Зєн. Юрого з Тєребовлі до Кракова! — ветеринарїйних асистентів: Стєн. Кольбєргєра з Борцєва до Кольбушової, Стєн. Криницького зі Львова до Корєсна, Володим. Гіольского з Городєнки до Тєребовлі, Тад. Срєчиньского з Кольбушової до Богородчан, Мар. Стровєского з Кракова до Косова, Ів. Джуржиньского з Підволочиск до Ряшєва, Стєфана Диндовичєя з Перєшєліє до Львова і Альфрєда Жикєвского з Коломиї до Підволочиск.

— **Огонь.** Вчєра згоріла в Марїямполї коло Горлиць велика рафінерія нафти «Карпатського товариства». Шкода, доси необчислєна, була обезпєчєна.

— **Конкурси оголосили:** Перемиска палата нотарїальна на посаду нотаря в Самборї з рєчинцєм вношенєя подань до 20. с. м.; — магістрат м. Берєзів на посаду міського касїєра з платнєю

400 К; — дирекція почт на посаду поштового експедитора в Волі зарицькій. («Газета Львівська» ч. 202).

Щасте.

Часом случайно щасте, мов ті цвіти,
Найти трафляєсь нам на перелозі,
Однак частійш приходить ся зустріти
Журбу тернину — на житах дорозі.

Уляна К.

Пам'ятаймо на Товариство зпомоги церков імени св. Петра у св. Юра у Львові і вступаймо громадво в его члени. — Членська вкладка вносить: 1 К від особи а 5 К від церкви, громади, брацтва, товариства і т. п. річно і 1 К вписового одноразово.

Посмертні оповістки.

— **О. Людвик Заградник**, парох в Купшівцях, комарнянського деканата, перемиської епархії, ушкоїв ся дня 3. с. м. в 77. році жита а в 54. р. св'ященства. Похорони в суботу. В. в. п.!

— **Померла:** у Львові Юлія з Бортників Вербицка, жінка радника двора і директора земліниць державних, в 63. році жита.

Телеграми

з дня 4. вересня.

Відень. Цісар виїхав вчера о 3 1/2 год. пополудни до Будапешту і поверне до Відня дня 9. с. м. В Будапешті покличе цісар другий раз на аудієнцію угорських політиків, в справі міністерияльного пересилени.

Упфалі (на Угорщині). Вчера почали ся ту великі маври 7. і 12. корпусу армії в присутности архикн. Франца Фердинанда.

Берно моравске. Тутешна міска рада ухвалила звернути ся до міністерства війни з просьбою о знесенє розпорядженя що-до продовженя війскової служби.

Триєст. Ріссоло доносить, що в Триєсті устроїли жовіри демонстрацію з причини задержаня їх по маневрах на четвертий рік служби.

Солунь. Турецке військо побито два македонські відділи коло Касторії і Радовиць. В бил.

тві коло Касторії погиб Попов, один з македонських провідників.

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подія в натурі)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері вносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.).

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові

ПОЗИЧКИ уділяє своїм членам на 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, за предложєнем документів виказуючих достаточну гівотеку.

СПЛАТУ позичок розкладає догідно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1,239.243 корон.

Членом може бути тільки обезпечєний трєвало в «Дністрі» від оглю.

Удїл членський вносить 50 К, вписове 2 К. Число членів: 2.391 а 2.501 удїлами на 125.050 К.

Вкладки щадничі приймає «Дністер» і опрєцентує до 4% від ста. Сума вкладок на 1,256 книжочках 1,103.333 корон.

Чистий зиск розділяє ся частию на дивиденду для членів, частию на публичні добродївнї цілі; на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цілі роздано дотепер з Товариства кредитового 10.840 корон.

ІНФОРМАЦІЙ в справах позичок уділяє Дирекція і агенти.

31/12 1902. **ДИРЕКЦІЯ.**

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу папери вартисні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджєно подїбно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключєного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переходувати може своє майно або важкі документи.

Під тим оглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідїшим зарядженя. Прийти дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Зарваницю поему Василя Щурата можна замовляти лише в Старицькій книгарні у Львові, ул. Руска ч. 3. Ціна з поштовою оплатою 25 сот.

Розклад поїздів залізничих до купелевих місцевостей.

Львів - Риманів-Івонич, Мушина, Криниця-Закопанє via Перемишль, Ряшів; Мушина, Криниця, Жеґєстів-Закопанє via Тарнів; Моршин-Трускавець-Риманів-Івонич via Стрий; Карльсбад через Прагу.

1055	410	835	615	1245	825	250	відїзд Львів	приїзд	231	130	840	550	855	610	950
636	1112	400	126	636	400	1140	від. Тернопіль	приїзд	—	453	118	118	238	1001	358
748	—	515	148	—	515	1211	„ Броди	„	—	356	1151	1151	—	845	240
107	625	1105	853	218	957	432	приїзд Перемишль	відїзд	1255	1140	705	319	610	345	715
533	1115	328	—	—	—	—	пр. Риманів	від.	—	718	182	—	—	937	132
544	1126	338	—	—	—	—	„ Івонич	„	—	707	120	—	—	925	120
1211	614	906	—	—	—	—	„ Жеґєстів	„	—	—	1117	—	—	—	1117
1232	637	925	—	—	—	—	„ Мушина Криниця	„	—	—	1100	—	—	—	1100
*335/405	—	—	—	—	—	—	„ Закопанє	„	—	—	—	—	—	+920/*1020	—
127	645	1130	917	225	1003	438	відїзд Перемишль	приїзд	1245	1131	656	251	545	325	640
223	745	1232	1020	302	1039	517	„ Ярослав	„	1208	1150	618	155	441	238	543
335	827	145	1135	350	1133	611	приїзд Ряшів	відїзд	1120	955	527	1245	335	127	417
707	120	—	—	707	—	—	пр. Івонич	від.	724	544	1126	—	—	711	—
718	132	—	—	718	—	—	„ Риманів	„	711	533	1115	—	—	724	—
1211	614	—	—	1211	—	—	„ Жеґєстів	„	—	—	—	—	—	—	—
1232	637	—	—	1232	—	—	„ Мушина Криниця	„	—	—	—	—	—	—	—
*335/405	—	—	—	—	—	—	„ Закопанє	„	—	—	—	—	—	+920/*1020	—
415	907	155	1150	400	1139	620	відїзд Ряшів	приїзд	1115	950	522	1225	315	117	405
620	1140	410	202	524	103	800	приїзд Тарнів	відїзд	952	815	403	1025	110	1113	140
1211	614	906	753	1211	614	—	пр. Жеґєстів	від.	405	—	1117	542	812	—	—
1232	637	925	814	1232	637	—	„ Мушина Криниця	„	350	—	1100	525	755	—	—
—	—	—	—	—	—	705	„ Закопанє	„	+920/*1020	—	—	—	—	—	—
635	1120	420	217	526	105	808	відїзд Тарнів	приїзд	950	811	400	1018	1258	1105	115
845	730	625	440	650	224	938	приїзд Краків	відїзд	838	643	249	810	1055	900	1100
+902/*1025	—	—	—	114/205	—	1140	в. Краків Плашів-Сува п.	—	—	—	236	—	—	—	—
114/205	—	—	—	114/205	—	332	п Хабівка [via Подгуже	—	—	—	1115	—	—	—	—
*335/405	—	—	—	705	—	705	„ Закопанє	„	—	—	+920	—	—	—	—
—	200	640	—	718	231	1000	відїзд Краків дв. з півн.	приїзд	818	619	243	738	1009	818	—
—	545	950	—	930	545	950	пр. Прага	від.	725	620	1105	620	725	725	—
—	931	208	—	437	931	208	„ Карльсбад	„	1150	225	714	225	1150	1150	—
—	—	—	645	905	305	640	відїзд Львів	приїзд	745	110	435	1040	957	—	—
—	—	—	850	1105	505	849	пр. Стрий	від.	530	1110	240	850	803	—	—
—	—	—	1000	1201	557	1038	„ Дрогобич (Трускав.)	„	440	1006	136	734	630	—	—
—	—	—	—	711	—	533	„ Риманів	„	937	—	718	132	—	—	—
—	—	—	—	724	—	544	„ Івонич	„	925	—	707	120	—	—	—
—	—	—	—	1151	—	1032	„ Моршин	„	445	1020	—	814	—	—	—

Увага: Поспішні поїзди означєні товстим друком. — Час середно-європейський.